

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป

สวนยางของประเทศไทยในปัจจุบันมีประมาณ ๔.๗ ล้านไร่ มีปลูกกันมากใน จังหวัดภาคใต้ทุกจังหวัด และตามจังหวัดทางภาคตะวันออก คือ ระยอง จันทบุรีและตราด ลักษณะสวนยางของไทยส่วนใหญ่เป็นสวนยางที่มีอายุเกินกว่า ๒๕ ปีขึ้นไป เป็นสวนยางที่มี ต้นยางแก่และต้นยางที่มีหน้ายางถูกกริดเสียหายให้น้ำยางน้อยที่ปลูกเป็นยางพันธุ์พื้นเมือง ประมาณ ๘๐% เนื่องจากยางเป็นสินค้าออกที่สำคัญ ทำรายได้ให้แก่ประเทศในแต่ละปี เป็นจำนวนมาก เมื่อราคายางสูงขึ้นจึงเป็นสิ่งจูงใจให้ชาวสวนยางเพิ่มเนื้อที่การปลูกมากขึ้น ฉะนั้นความเจริญเติบโตของการทำสวนยางจึงเพิ่มสูงขึ้นในค่านเนื้อที่ปลูก เนื้อที่กริด และจำนวนผลผลิตก่อนที่จะยังไม่ได้ตั้งสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เนื้อที่ปลูก ยางก็เพิ่มขึ้นโดยชาวสวนยางไปขอรับการสงเคราะห์และไม่ใช้วิธีการปลูกแทน แต่ได้ทำ การปลูกยางใหม่ในเนื้อที่แห่งใหม่ สวนยางที่ปลูกใหม่เหล่านี้คงใช้วิธีการปฏิบัติการทำสวน ยางแบบเดิม คือ ขุดหลุมเล็ก ๆ พอที่จะนำต้นยางที่เพาะไว้มาใส่หลุมที่ขุดเตรียมไว้ ไม่มี การคลุกดินกับปุ๋ยใส่รองกันหลุม หากต้องการปลูกยางก็จะนำต้นยางมาวางใส่หลุมที่ขุดเตรียม ไว้ กลบดินเหยียบโคนต้นให้แน่นถือว่าเป็นเสร็จสิ้นการปลูก เพียงแต่รอคอยเวลากริด ตลอด เวลาารอคอยไม่มีการใส่ปุ๋ย ทำนุบำรุงรักษาดิน จึงทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตต่ำ คุณภาพ ยางก็ไม่ดี ประกอบกับมีการแข่งขันจากยางสังเคราะห์ ทำให้ราคาขายตกต่ำ เนื่องจาก ยางเป็นสินค้าออกอย่างหนึ่งที่จะนำรายได้มาสู่ประเทศ และช่วยขจัดปัญหาการขาดดุลการ ค่าได้อย่างหนึ่ง เมื่อการผลิตมีประสิทธิภาพคือ จำนวนผลผลิตมากย่อมทำให้ประเทศชาติมี รายได้สูงจากการส่งยางออก ทำให้ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพดีขึ้น และจะเป็น ผลส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศมั่นคงและมีเสถียรภาพมั่นคงยิ่งขึ้น รัฐบาลได้เห็นความสำคัญ ของยาง จึงมีนโยบายส่งเสริมให้มีการปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพันธุ์พื้นเมือง เพื่อเพิ่มประสิทธิ- ภาพในการผลิตให้ดีขึ้น ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินการปลูกแทนในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นมา

จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ โดยมีหลักการเก็บเงินสงเคราะห์จากผู้ส่งยางออกนอกประเทศ (cess) แล้วนำเงินที่เก็บได้นี้มาใช้จ่ายในการปลูกยางพันธุ์ดี โดยให้คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจัดสรรเงินสงเคราะห์เป็น ๓ ส่วน คือ ๕% ของเงินที่เก็บได้นำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับกิจการยางในอันที่จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าของสวนยาง อีก ๕% ของเงินที่เก็บได้นำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานการสงเคราะห์การทำสวนยาง ส่วนที่เหลือ ๙๐% นำมาจัดสรรเพื่อการสงเคราะห์เจ้าของสวนยางที่มาขอรับการสงเคราะห์ โดยการใช้เงินสงเคราะห์ได้เปล่าไม่ต้องใช้คืนในภายหลัง แต่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของคณะกรรมการสงเคราะห์การทำสวนยาง ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีสวนยางที่ปลูกแทนไปแล้วถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ประมาณ ๑,๗๔๔,๓๑๗ ไร่ และมีสวนยางที่ปลูกเสร็จเรียบร้อยแล้วประมาณ ๑๐๓,๔๔๕.๘๒ ไร่ แต่เท่าที่ดำเนินงานสงเคราะห์การปลูกแทนมายังไม่ทันกับความต้องการของประเทศและเหตุการณ์ของโลก ดังนั้น สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจึงกำหนดเป้าหมายเพิ่มผลผลิตและแผนโครงการเร่งรัดการปลูกแทนแผน ๑ ให้มีเนื้อที่ปลูกแทนเฉลี่ยปีละ ๗๐,๐๐๐-๘๐,๐๐๐ ไร่ ต่อมาทางสำนักงานกองทุนฯ ได้ขอเพิ่มเป้าหมายเนื้อที่ปลูกแทนจากโครงการที่ได้รับอนุมัติเดิม ๑ ล้านไร่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ให้ปลูกได้ในเนื้อที่ ๑.๑๕ ล้านไร่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๔) จึงกำหนดแผนโครงการเร่งรัดการปลูกแทนแผน ๒ โดยทำการปลูกแทนปีละประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑๓๕,๐๐๐ ไร่ กำหนดภายใน ๕ ปี แต่เนื่องจากความต้องการยางธรรมชาติของโลกเพิ่มขึ้นมาก สำนักงานกองทุนฯ จึงได้เพิ่มเป้าหมายการปลูกแทนเป็นปีละประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ไร่ และเข้าอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔) โดยกู้เงินจากต่างประเทศมาเพื่อการดำเนินงานจากธนาคารโลก ๕๐ ล้านเหรียญสหรัฐและจาก CDC ๔ ล้านเหรียญสหรัฐ เสียดอกเบี้ย ๕.๕% ต่อปี กำหนดชำระเงินคืนภายใน ๒๒ ปี ระยะปลอดหนี้ ๗ ปี เมื่อมีการลงทุนย่อมต้องเกิดผลได้จากการลงทุน การคำนวณหาผลตอบแทนต่อการลงทุน ปรากฏว่าการลงทุนปลูกยางเป็นการลงทุนที่ควรค่าแก่การลงทุนเพราะให้ค่า B/C ratio ที่มากกว่า ๑ และยังให้ค่าของ IRR สูงถึง ๑๗.๒๕% แสดงว่าการลงทุนของการทำสวนยางให้ผลตอบแทน

ที่สูง นอกจากนี้อายุที่เหมาะสมทางเศรษฐกิจของการปลูกทดแทนในปัจจุบัน คือ ปีที่ ๒๔ เพราะว่าคุณาสวนยางจะไม่ต้องสูญเสียโอกาสที่จะได้รับรายได้เพิ่มขึ้น แม้ว่าต้นยางจะมีอายุยืนยาวถึง ๓๒ ปี แต่ก็หมดสภาพในทางเศรษฐกิจแล้ว จึงควรปลูกทดแทนใหม่และตัดต้นยางเก่าเมื่อมีอายุ ๒๔ ปี จึงจะให้ผลที่คุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับยางพาราของประเทศไทย ทำให้ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการผลิตยางพารา การปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพันธุ์เก่า จึงเห็นว่าสมควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ เพื่อให้การปลูกแทนมีผลดีต่อชาวสวนยางและเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศดีขึ้นอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ ควรดำเนินการดังนี้

๔.๒.๑ ส่งเสริมและเร่งรัดการปลูกแทนให้รวดเร็วตามเป้าหมายของแผนเร่งรัด หากดำเนินการล่าช้าย่อมเป็นผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก เพราะยางพาราเป็นพืชที่เหมาะสมกับดินฟ้าอากาศทางภาคใต้ และได้ปลูกกันมานานแล้วจนเป็นอาชีพหลักของราษฎร ย่อมเป็นแหล่งรายได้ของเงินตราต่างประเทศแหล่งใหญ่ และผลผลิตยางนี้เมื่อผลิตได้ย่อมส่งขายเป็นสินค้าออกได้หมด แม้กระทั่งเศษยางซึ่งเห็นได้ว่า ความต้องการใช้ยางมีมากกว่าปริมาณยางที่ผลิตได้ ดังนั้น มาตรการที่จะส่งเสริมการส่งสินค้าออกและก่อให้เกิดรายได้แก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ คือ เร่งเพิ่มผลผลิตโดยการปลูกยางพันธุ์ดีแทนพันธุ์พื้นเมืองในสวนยางเก่าที่มีอายุมากให้ผลผลิตต่ำ ยางพันธุ์ดีที่มีลักษณะพิเศษหลายอย่าง คือ เจริญเติบโตเร็ว ให้ผลผลิตเร็ว และให้น้ำยางมากกว่ายางพันธุ์พื้นเมือง ๓-๔ เท่า เมื่อได้ผลผลิตมากย่อมเป็นการลดต้นทุนในการผลิต ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า เมื่อเห็นความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดการปลูกแทนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น แม้ว่าการเร่งรัดการปลูกแทนตามแผนพืชเร่งรัดทางเศรษฐกิจจะกินกำลังเงินของประเทศที่จะจัดสรรให้ได้ตามงบประมาณก็ตาม แต่เมื่ออนาคตยางพารายังมีช่องทางที่แจ่มใส จึงสมควรที่จะดำเนินการโดยการใช้เงินกู้จากต่างประเทศมาดำเนินการในเรื่องนี้ให้บรรลุเป้าหมาย

๔.๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับยางพาราในด้านการปลูกแทน ด้านการผลิต ตลอดจนด้านการตลาดยางทางเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยให้มีการ

ประสานงานกับสถาบันค้นคว้าวิทยาการ พารา ร่วมกับประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาการจัดสวนยางของประเทศไทยเจริญก้าวหน้าไปทัน กับเหตุการณ์ และสามารถแข่งขันด้านการเพิ่มผลผลิตทัดเทียมกับประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ อื่น ๆ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เท่าที่ได้ดำเนินการมาแล้วยังไม่ส่งผลสะท้อนถึงชาวสวนยาง อย่างแท้จริง ควรจะเน้นหนักในด้านการค้นคว้าทดลองที่จะไขแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ชาวสวน ยาง และจัดวางระบบการส่งเสริมเพื่อให้ผลการค้นคว้าทดลองถึงมือชาวสวนยาง และนำไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเรื่องยางพาราได้ดี

๕.๒.๓ รัฐควรดำเนินการช่วยเหลือชาวสวนยางขนาดเล็ก ซึ่งมีเนื้อที่ต่ำกว่า ๒ ไร่ โดยที่ชาวสวนยางเหล่านี้ไม่มีสิทธิได้รับการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติ กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ชาวสวนยางซึ่งมีขนาดเนื้อที่สวนไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอยู่จำนวนมากมาย และย่อมมีความเดือดร้อนมากอยู่แล้ว ฉะนั้น รัฐบาลควรให้ความ ช่วยเหลือแก่ชาวสวนยางเหล่านี้โดยรวมกันหลายเจ้าของทำเป็น Block ดำเนินการปลูก แทนแบบสหกรณ์ โดยรัฐให้เงินสงเคราะห์และเงินอื่น ๆ ที่ชาวสวนยางต้องทำการจ่าย เอง และให้สมาชิกเหล่านี้ชำระคืนในภายหลัง เมื่อได้ผลผลิตแล้ว ซึ่งเท่ากับเป็นการ กระตุ้นให้ชาวสวนยางจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตเร็วขึ้น เพื่อชำระคืนได้

๕.๒.๔ สนับสนุนให้เอกชนที่เป็นเจ้าของสวนยางขนาดใหญ่หรือโรงงานทำ ยาง ตั้งโรงงานผลิตยางแบบใหม่ คือ ยางแท่ง (block rubber) ให้มากขึ้น รัฐ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพยางให้ดีขึ้น ตั้งแต่วิธีการกรีดยางให้ถูกวิธี การทำยาง แผ่นขาวให้เป็นยางชั้นหนึ่ง โดยการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ถูกต้องตามหลักวิชา การส่งเสริม การปรับปรุงคุณภาพยางนี้ ถึงแม้จะเป็นเรื่องยาก เพราะชาวสวนยางขาดความสนใจ แต่เชื่อว่าการฝึกอบรม สาธิต และมีการแนะนำที่ดีสม่ำเสมอเปลี่ยนแนวความคิดของ ชาวสวนยางได้ และควรจัดทำในรูปสหกรณ์การทำยางเพื่อประโยชน์ของผู้ผลิตยาง และมี อำนาจในการต่อรองการซื้อขายกับพ่อค้าได้อีกด้วย

๕.๒.๕ ควรพยายามหาตลาดยางต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยไม่ต้องพึ่งตลาด มาเลเซีย และตลาดสิงคโปร์ดังเช่นทุกวันนี้ และย่อมเป็นการสอดคล้องกับนโยบายทาง

การเมืองของรัฐในอันที่จะติดต่อกับขาย กับทุกประเทศในโลก ก็ควรมอบให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ ทาริธีดำเนินการต่อไป ในระยะเวลาเดียวกัน ควรติดต่อกับสมาคมประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติให้เร่งรัดหาช่องทางขยายตลาดยาง สนับสนุนให้มีการใช้ยางธรรมชาติเพิ่มขึ้น รวมทั้งการพัฒนายางธรรมชาติให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ใช้ต้องการ

๕.๒.๖ ควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการจัดทำโครงการช่วยเหลือชาวสวนยางระยะสั้น เพื่อผลิตพืชและสัตว์บางชนิดที่สามารถขายได้ในระยะสั้น เพื่อเป็นรายได้เพิ่มในระยะที่มีความเดือดร้อนจากภาวะที่ราคายางตกต่ำ และให้ถือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการโดยทันที ทั้งนี้ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอขอเงินส่วนหนึ่งจากเงินทุนของคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อใช้ดำเนินการในเรื่องนี้ และควรให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พิจารณาให้เงินกู้ระยะสั้นแก่เจ้าของสวนยางขนาดเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสวนยางเก่าโดยถือเป็นเงินกู้ตามโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๒.๗ ควรเร่งรัดและปรับปรุงท่าเรือในภาคใต้ รวมทั้งการก่อสร้างท่าเรือหน้าสิริก เพื่อให้เรือเดินสมุทรขนาดใหญ่เข้ามารับสินค้าโดยตรงได้ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลำเลียงลงเรือเล็กแล้วขนถ่ายใส่เรือใหญ่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย